

שר החוצה

הרב שמואל אבידור הכהן עבד ב.העולם הזה בשנות ה-50. במשך תשע שנים. היה פרי שן פוליטי. בלומר: מביא סיפור רים, מציע נרשאים לכתבות אך לעולם אינו כותב בעצמו. שד ליש שנים לסניכין קיבל את ההסמכה לרבנות, אבל רק בסוף שנות ה-60 החל עוסק ברבנות באופן סגולי. היום חבר קבוצת שילר, מרצה באוניברסיטת ב"א-רשבע להיסטוריה של הבית השני, מגיש תוכנית דת בטל וויזיה.

היום אני רחוק מאוד מעיתונות, כ קושי קורא עיתון. המיפנה היה גדול, והתרחש במשך זמן רב. בסופו הבנתי כי העיתונות חסרה מידע והשפעה, וכי היא מצמצמת בשולי החיים, ולא בתוכם. אולם ההתחלה היתה מלאתיתיות והתרחשה, כמו אצל רבים, בהעולם ה"א" לעיתון הגעתי בדרך מיקרה. כתבתי ספר על הרב קוק, שמונה מפירקי הספר עוסקים ברצה חיים אר לזוהרוב, נושא שענייני מאוד את הרב קוק.

הרבתי לבלות בארכיון ז'בוטיני סקי במצודת-זאב, שם יש חומר רב על תגשאת היה. באחד הימים פגשתי שם את אורי אבנרי, שכתב גם הוא על רצח ארלוזורוב, וגם הוא, כמוני, חיפש שם חומר.

התחלנו לשוחח. קבענו פגישה נוס פת בבית קפה קטן ברחוב דינגוץ, ונפגשנו עוד ארבע פעמים. בכל אותן פגישות ניתחתי את המצב המיפלטגתי פוליטי מנקודת-ראות.

אחרי ארבע פגישות הציע לי אורי לעבור בעיתון. הסכמתי. באותה תקר פה עברתי עם נידיעות אחרונות, והי שילוב הזה מצא חן בעיניי.

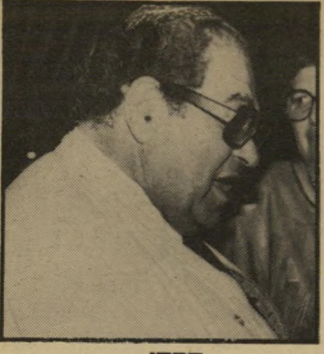
היו לי כמה וכמה סקופים. אני ה ראשון שהבאתי את הדיעה שדודי כר גוריון מפטר את משה שרת ממשרת שרהחוז. הדיעה הופיעה בשער תחת הכותרת "שר החוצה" גיליתי שחיתר יזח של אחד מראשי המפרל, ידעתי ופירסמתי, כמה שבועות לפני כולם, על מינויים חדשים בשגרירויות יש ראל בעולם. פוצצתי פרשת מינוי שני ירד כוניה. ידעתי שהוא אדם מושחת, פירסמתי את כל מה שידעתי עליו, האיש לא מונה כשגריר.

אהבתי את העבודה בעיתון. היינו חבורה קטנה ומלוכדת. בכל יום שלי שי כעריב ישננו בכסית וחייכנו כי קוצררוה לגילין החדש. למרות שבאתי מרקע שונה, והיו לי ריעות פוליטיות שונות מאלה של אבנרי, מעולם לא הסתרתי את עובדת החיות כתב בעיתון, אפילו התגאתי כי זה. שמואל אבידור הכהן

המתאבדת

רינו צרור עבד ב.העולם הדי במשך שלוש שנים מסר צלות. בין 1973 ל-1975 היה כ" תב-שמה. בין 1975 ל-1978 היה כתב חוקר. בשנתיים המסי ריזות בין שתי תקופות העבר רה בעיתון ניהל מוסד לעבר יינים צעירים. עם תום עבודתו ב.העולם הזה כתב ופירסם סי מר, טריקי, כתב במינויטי, וערך את אנשיים. היום הוא א" חד מעורכי-חדשות.

עד היום אני מחזיק את עצמי על השנתיים הראשונות בהעולם הזה. אז למרתי מה זו עיתונות, איך עובדים, אז גם התברר לי שאני אוהב את התחום הזה יותר מכל עיסוק או תחום אחרים. השבועון שילם לי אז משכורת ועזר מה לא יתרתתי על שום סיפור. נלחמתי

הכהן

בכל מחותתי כדי להביא סיפור טוב, כדי לגלות את האמת. סיפור אופייני מאותם ימים: שתי ב" חזרות חרדיות התאכרו בשכונה דתית בירושלים. נסעתי אל בית-המישפחה עם יוסי ינאי.

בנייהמישפחה לא הסכימו בשום פי נים ואופן לשוחח עם עיתונאים. אנחנו, כמוכן, רצינו לרבר איתם, להכין מדוע בחזרות כאלה בשכונה כזאת מתאבי רות, להשיג תצלומים של המתאבדות ובנייהמישפחה.

חייכנו עד שהגברים הלכו לתפילה. היה אז יום קר. היקשנו על הלול והי עמדנו פני מיסכנים הרוצים להימלט מהקור הירושלמי.

האם הכניסה אותנו פנימה, הגישה לנו כוס תה וביסקוויטים של פרומין. התחלנו לשוחח איתה והיא נפתחה, ככר כמעט סיפרה את הסיפור.

ואז הגיע האב מבית-הכנסת. הצגנו את עצמנו. אמרנו שאנחנו עיתונאים. הוא כעס ורץ החוצה להזעיק שוטר שיסלק אותנו מהבית. לאטילאט הצ" לחנו לרכב אותו, והוא סיפר לנו את סיפורו. התברר שהוא קיבוצניקלשעי בר. הוא גם נתן לנו תצלומים.

והיה זה הסיפור של מילחמת-הג" נרלים והחתתו של גורדוויש (שמואל גתן) אחרי מילחמת יוסדהכיפורים. אבי נרי, אלי תבור ואני נפגשנו עם גורד ריש, שסיפר לנו את גירסתו המלאה. הצנווה פטלה את הסיפור, ואבנרי פירסם בהנידון סיפור התואם את סי פרוז של גורדוויש, תחת הכותרת: "פרי שת דרייפוס". כולם הבינו, כמוכן, במי המדובר. רינו צרור

יסודי ופיקאנטי

נורית בתייער היתה עורכת-האוספה של "העולם הזה" בשי נות ה-60.

את איש-ששת-מיליון-הדולר עוד לא המציאו או. אבל במונחים של היום אפשר לומר שהמכנס החזון והצונן של אורי אבנרי היה חודר כמו קרן לייזר. חודר ולמראית-עין בלתי-חדיר. כך נפי גישתנו הראשונה במערכת העולם ה"ז.

כשהסיר את המסיכה הבאונית של מבט הלייזר — התברר שחזן מהיותו בעל מוח מבריק (במערכת תמיד רינו על ה-I.Q. הגאוני שלו) מדובר באדם תוסס ואוהב-חיים. בצהריים היה לפע" מים לוקח אותי בגיפ שלו לבריכת גורדון. כשבת היינו נוסעים, עם רחל אבנרי וחבר שלי, לשפטימה של הר" צליה.

גויימתי העולם הזה עליידי אלי תבור. מאחורי היה קורס בציור אופנה שלמתי אצל ריקי כ"ארי. אורי לא הסתפק באופנה. רצה מדרונשים: אופי נה, עיצובפנים, פאטנטים. אהבתי להג בת לידו ולעמד איתו את המדור. נהג לשחק אותי בהחלטות שנגעו למיקום האיוורים והתמונות שהבאתי ובחיבור הכותרות. ציור שלי, של ראש נשי" מ" עוטר בנחש, והשם שהצעתי למדור — חפס אל האשה — התנוסס בראש העמוד שנים לאחר שעזבתי את העור" לם הזא.

אורי אהב כתיבה יסודית ופיקאנטי. שנה פסיקים מיתורתי ואת המילה המיותרת, "כמוכן". אם זה מוכן — איך צורך לומר כמוכן, ואם איך זה מוכן — על אחת כמה וכמה. מה שלמרתתי מתוך העבודה עימו סייע לי מאוד יותר בלימודי באותר ברסיסת וידג'ניה, בארצות-הברית. ה" חיבורים והמאמרים בקורסים באנגלית

צורז

זיכו אותי בציונים A + 1, שלוו בהי ערות מחמיאות של הפרופטורים. קרוב לוודאי שהיסטוריות, הכתיבה הפיקאנטי, והשאפה להצטיין, שהעבודה עם אורי עוררה בי — אחראים במידה רבה לכך שסיימתי את לימודי ה-B.A. בא" מנות, באפסלה קולג' בניירג'וסי, ב" הצטיינות מירבית, ולכך שזכיתי בפרס האקדמי הגבוה ביותר המוענק על-ידי אוניברסיטה זו.

לפני לימודי האקדמיים למרתי ב" וושינגטון עיצבאופנה אצל מאריא" ליובט קאפלבי, שנהגה לעצב לג'אק" לין בובייה קנרי. אלמלא חידק העיר תונאות, שרבק בי בראשית הדרך בה" עולם הזה, יתכן שהיום הייתי מעצבתי אופנה, ציירת, או מרצה לאמנות. אבל רק אילמלא. נורית בתייער

אם ובת

מרסל זוהר עבר בתחקירן וככתב לענייני השטחיים הכ" ברישם בין השנים 1969 ל-1977, ובין 1981 ל-1982. היום עיתונאי בדייעות אחרונות.

כשלהי 1970 התקשרה למערכת אשה מבוגרת, ואמרה שיש לה סיפור שדומה לסיפור של טרי קנרי. קבענו פגישה בקפה ארז. לפגישה הגיעו אם ובת. הבת סיפרה לי שהסיפור שלה קשור עם משה ריין, ושיש לה מסמכים. יותר מזה לא היתה מוכנה לומר. ומייד נעלמה.

במשך שנה שלמה ניסיתי לברר מי האשה הזו, ומה הסיפור. צריך לזכור שבאותה תקופה היה משה ריין מעין קרוש לאומי. איש לא העז למתוח עליו ביקורת. לכך כל סיפור הקשור בו היה מעניין כפליים.

בת-יער

אחרי שנה התקשר איתי אדם לא" מוכר. הוא אמר לי לבוא מייד ל" אישרר-נסייעות על שפת-הים של תל-אביב, סמוך לבניינהאופרה. שם אקבל מיסמכים הקשורים במשה ריין.

נסעתי למישרד שהוא כמחירת: היו שם האם ובתה: האם — אלפרדה ברשל, הבת — אלישבע צ'יזיס. מנות ספורות אחר-כך נכנס למישרד עורך-דין. אלישבע רצתה שיהיה נוכח כאשר היא מספרת לי את סיפורה. הוא שמע שריין מעורב בעניין, נבהל וברח. שוארנו ארבעתנו: האם, שאחר-כך התברר לי שהיתה בעלת בית-יונות בתקופת-המנדט, הבת, בעל מישרד-הנסיעות שהיה בעלה השלישי של האם, ואני.

אלישבע סיפרה לי שהיא היתה פילגשו של משה ריין. היא השמיעה לי הקלטות של שיחות שניהלה עם ריין, הראתה לי תקדיהרשמה למלון הירדן בתל-אביב, שם הם היו נפגשים בקביעות, שלושה צ'קים על-סך כולל של 9300 לירות, שנרשמו לפקודתה, והסכם של שתיקה שנבקע בינה ובין ריין, ושנערך על-ידי עורך-הדין יהר שע רוטנשטיין, אחרי שפרשת-האהר בים הגיעה לקיצה.

היא גם סיפרה לי שנגד אחיה נפתח תיק פלילי, וריין התערב לטובתו, אצל הפרקליט הצבאי הראשי, מאיר שמגר, מי שהיה אחר-כך היועץ המישפטי לממשלה, והיום נשאי בית-המישפט העליון.

אחר-כך הלכנו אליה הביתה, שם צילמתי אותה וקבענו שאשוב אליה למחרת בבוקר, בחברת אורי אבנרי. למחרת הגעתי עם אורי לביתה של צ'יזיס. הבת ואמה סירבו לפתוח את הדלת. מבצע דלת הנעולה צעקו שהשבועון הגרמני שטרן נותן להן 30

זוהר

אלף דולר תמורת הסיפור, ושגן לא רוצות להמשיך לרבר איתי.

חזרתי למערכת והתחלתי לחטט בקדחתנות בארכיון התמונות. שנה אחת לפניכך הוצתה המערכת ונשרפו מאות אלפי תשלילים. ידעתי שבין התשלילים היה גם תשליל של משה ריין בכינוס של רפ"י בסינרמה. על הבימה, לצידו של ריין ובךגוריון ושאר גדולי האומה, וישובות גם הגברת ציזיס ואמה, אלפרדה ברשל. דווקא התשליל הזה לא נשרף. מייד פיתחנו אותו לתמונה ענקית. את הקבלות וההקלטות שקיבלתי מאלישבע צ'למתי והכפלתי, ושלושה חברי-מערכת לחביאו את ההעתיק ב" בתיהם.

כליכך פחרנו ממה ריין, עד ש" היינו בטוחים כי הוא שהצית את אר" כיון התמונות כדי לשרוף את התש" ליל, המראה אותו ואת אלישבע על הבימה בכינוס שבסינרמה.

גם חששנו שהוא ינסה להגיע אל המיסמכים וההקלטות, מכיוון שבאחת ההקלטות שמעתי אותו אומר לאל"י שכע: "העולם הזה יודע הכל". אכן, ידענו הכל, וגם פירסמנו הכל, לפני השבועון הגרמני שטרן.

הכתבה הראשונה פורסמה ב" 12.1.72, תחת הכותרת: "הפצצה של שנה: אהבה הסודית של ריין". הסיפור הזה פורסם בהמשכים במשך ארבעה שבועות. בשבוע השלישי סי" פרנו כי ריין איים בהתפטרות, אם לא יקבל גיבוי מולדרה.

השאלה העורקית ששאלתי היתה: "איך ריין יכול לתפקד כשרביטחון, אם הוא עוסק כליכך בענייני-נשיים?" צ'יזיס סיפרה לי שהם היו מבלים כמלון הירדן ובין השאר, כבדרך אגב, ריין היה מנהל, בשיחות-טלפון אר"י שות, את החיות במילחמת-ההשתה. באחד מאותם הימים נהרגו שם 14 חיילים, כעור שריין עסוק עם צ'יזיס ככתיבהמלון.

הסקופ הזה עורר סערה גדולה בארץ, ושלא כנהוג קיבלתי במערכת בנוס של אלף לירות, וזה היה או הרבה כסף. מרסל זוהר

מכאן לכלא

שמואל שקד היה כתב ל" ענייני-מישפחה בשנים 1966-1968. היום בעל המיסעדה "שמיל" בתל-אביב.

הסיפור הכי גדול שלי קשור כפר" שת השופט אליעזר מלחי. יונה סופר, עורכת-דין, טענה כי נתנה לו שוחר מיני. הפרשה הסעירה את הארץ. כולם דיברו אז על סופר ומלחי.

אני הצלחתי להתקרב לסופר, והיא סיפרה לי את כל סיפור-החיה, מא' עד ת', וגם לקחה אותי לסיור בכל מיני מקומות שהיו ציונר-דרך בחייה.

היא הרגישה חופשית איתי, אחרי שהתברר לה ששנינו שפואים את המימס. לכך סיפרה לי סיפורים שלא פורסמו בעיתונים אחרים.

אני פירסמתי את הכל, והיא הבינה שזה לא לטובתה. כששקיקתי את ה" מישפט, היא היתה משתוללת שם ר" צועקת שיוציאו אותי, כי אני מפריע לה.

אחרי שגמרתי לעבוד בעולם ה" זה הגעתי לכלא רמלה, שם ביליתי ארבע שנים. אחר-כך פתחתי מיסעדה. אולי פעם אחזור לכתוב. החיידק הזה לא מרפה ממני. שמואל שקד

נשים במילחמה

זה היה ביום השישי אחרי ישיבת המערכת. ואולי במוצאי-השבת ליד שולחן העימוד. תחילת יוני 1982. כניסת צה"ל לבנון עמדה להתרחש בכל רגע, ובמערכת דנו מי ואיך יסקר את המילחמה. הוחלט לשלוח עוד באותו הלילה צוות למטולה כדי שייכנס עם הכוחות ללבנון. למחרת בבוקר, הייתי אז רק בתפקיד של צלמת, והודעתי לאבנרי שאני מאוד מעוניינת להיות חלק מהצוות הזה.

הוא הסתכל עליי, חשב רגע, חשב עוד רגע. יאז אמר: תראי, הולכת להיות מילחמה אמיתית, אולי כדאי במיקרה הזה לשלוח צלם גבר?

לזכותו" ייאמר שהוא אמר את הדברים שהיוסוס. כאילו הוא עצמו לא בטוח, ואולי לא מאמין שהמישפט השוונסיטי-גברי הזה יצא ממי. נושא דגל הליברלות והמתיחות. כאדם וכעורך עיתון.

גם אני לא האמנתי שאוזוני שומעות את מה שפיו מדבר. מובן שנסעתי באותו הלילה למטולה. מובן שנכנסתי למחרת בבוקר לבנון עם כוחות צה"ל. ביחד עם יוסי הימן. באוטוביאנקי קטן. דהרנו במשך זמנים בין הטנקים. וחזרנו למערכת ביום השני בלילה עם צילומים חיים. היישר מן החזית.

בהמשך המילחמה היו אלה דווקא הנשים במערכת שסיקרו את הקרבות בכל החזיתות באופן הרבה יותר מאסיבי מהגברים. גילה רזין, שפעלה כסוליסטית, היתה נעלמת לימים רבים, מצטרפת לכל מיני יחידות לוחמות, וחוזרת למערכת שטופת קרבות, אבק וצילומים מעולים.

לימים היו אלה דווקא שתי נשים, שרית ישי ואני, שליוו את אבנרי בביקור במערב-ביירות הנצורה. בפגישה עם יאסר ערפאת ועם הטייס השבוי אהרון אחיעז.

אבנרי, אולי, שכח את המישפט המביש הזה. אני לא. אבל הקטע הזה מסמל במידה מסויימת את העולם הזה. דווקא משום שהוא כליכך יוצא-דופן. כל אחד מרגיש במערכת שאין גבולות ליכולת. שולה יריב מספרת שפעם, בימים רחוקים, היא היתה הבחורה היחידה במערכת. היום יש רוב מכריע לנשים סיב שולחן המע" רכת. ענת סרגוסטי